

ÎNȚILNIRE ÎN DUH ROMÂNESC A XV-A ADUNARE GENERALĂ ANUALĂ A DESPĂRȚĂMÎNTULUI „MIHAIL KOGĂLNICEANU” IAȘI

Bucuria de a împărtăși împreună împlinirile, de a mărturisi atașamentul față de valorile românești, i-a adus laolaltă pe meleaguri ieșene, în locul de întâlnire a junimiștilor de altădată, în data de 20 februarie, pe majoritatea reprezentanților aștrști din țară și din comunitățile românești din afara granițelor. Prilejul ce a înlesnit această întâlnire între frați a fost cea de-a XV-a Adunare Generală Anuală a Despărțământului de la Iași – „Mihail Kogălniceanu”. Manifestarea a avut un aer festiv, ceremonios, fără ca aceasta să știrbească nelipsita atmosferă familială, specifică adunărilor aștriste. Prezentarea florilegiului activităților despărțământului de la Iași a fost secundată de cuvântări de duh, rostite de președinți sau membri ai despărțământelor naționale și ai celor din Basarabia, Transnistria, Ținutul Herța, Regiunea Odesa și din Bulgaria, alături de un program artistic susținut de elevi de la Liceul de Artă „Octav Băncilă”, sub conducerea doamnei profesoare Petronela Dîrțu. Semn al recunoștinței și al recunoașterii valorii celuilalt, acordarea de diplome (*Pro Fidelitas, Pro Amicitiae, Excelsior*) și oferirea unor valori simbolice au reprezentat o altă latură a programului de activități.

O particularitate a întâlnirii de anul acesta a constituit-o expoziția aniversară dedicată Aștrei ieșene la cincisprezece ani de la înființare, care „a tapetat” pereții podului Casei Pogor, reprezentând o sugestivă desfășurare în imagini a muncii depuse de diriguitorii aștrei ieșene, un alt fel de raport al activităților despărțământului, menit a întregi

cuvintele ce s-au rostit, prin inefabilul unei imagini bine alese, care spune mult prin ea însăși, fără a mai fi necesară rostirea.

Intrarea în spiritul general al activității a fost realizată de intonarea imnului național și al celui al Aștrei, care au deschis programul de activități, alături de cuvântul de bun venit rostit de președintele Aștrei ieșene, doamna profesor Areta Moșu. Aceasta se oprește mai pe larg în cuvântarea sa asupra aparentului paradox al înființării unei societăți, inițial transilvănene, la Iași. Paradoxul este demontat tocmai prin coerența programelor care s-au încheiat pe parcursul celor cincisprezece ani de existență, prin eficiența acestora în împlinirea obiectivului central, cel al sprijinirii românilor din afara granițelor, toate acestea datorate în primul rând sprijinului permanent primit de la promotorii Aștrei istorice – transilvănenii.

Dovadă a celor afirmate mai sus sînt și luările de cuvînt ale invitaților, dintre care amintim: prof. univ. dr. DHC Victor Grecu (Sibiu), Viorel Hodiș (Cluj), Silvia Pop (Blaj), Vasile Bîcu (Cernăuți), Elena Apetrei (Herța), Luminița Cornea (Sfîntu Gheorghe), Romulus Berceni (Năsăud), Nicolae Moșu (Odesa), Dumitru Borțan (Sibiu), Nicolai Pacev (Bulgaria), Svetlana Jitariuc (Grigoriopol), Iurie Levic (Cernăuți), Nicolae Robu (Strășeni), Tatiana Lupu (Edineț), Natalia Munteanu (Ialoveni), Liviu Dîrjan (Săcele), Corneliu Filip (Botoșani), Ion Bîscă (Alba Iulia), Nicolae Tudoreanu (Feștelița), Ghenadie Cazacu (Criuleni). Reprezentanții despărțământelor naționale și-au

arătat, fiecare în duhul său, dorința de menținere a nivelului cultural al asociației și cea a unei continue colaborări armonioase, în vederea menținerii aceluiași spirit al deschiderii spre tot ceea ce, românesc fiind, a ajuns prin forța împrejurărilor istorice să se îndepărteze de rădăcini. Mesajul general al românilor din afara țării mai sus amintiți, dincolo de mărturisirea dificultăților întâmpinate în menținerea vie a conștiinței identității etnice, s-a caracterizat prin emoția specifică întâlnirii cu „cei de acasă”. De netrecut cu vederea este discursul doamnei Svetlana Jitariuc, care sintetizează, în toată concretețea, dragostea românilor din Grigoriopol pentru limbă și neam, echivalată în comunitatea amintită cu zeci de kilometri de navetă a elevilor, care, neavînd școală, merg zilnic în Basarabia pentru a învăța slova latină,

fără de care identitatea etnică s-ar știrbi sau s-ar dizolva. Nici la sudul Dunării, în Bulgaria, comunitățile de români nu se bucură de ceea ce li se cuvine, fapt subliniat în vorbele pline de înflăcărare ale domnului Nicolai Pacev, care subliniază lupta dificilă pe care etnicul român o are de dus cu societatea civilă pentru a se bucura de ceea ce i se cuvine: recunoaștere etnică, cu toate drepturile de decurg de aici. Au fost nelipsite, așa cum se cuvine la ceas aniversar, felicitările adresate despărțământului ieșean pentru activitatea fructuoasă, alături de grațitudinea celor care au fost sprijiniți în demararea propriilor activități sau au fost beneficiari ai diverselor programe ale Despărțământului „Mihail Kogălniceanu”.

Dintre aceste programe merită amintite acțiunile de popularizare și răspîndire a culturii naționale în România și în comunitățile de români din jurul țării (itinerarii culturale ca *Deniile eminesciene*, *Se-nfîlnește dor cu dor*, *Nasc și la Moldova oamenii*, *Rază de bucurie*), organizarea unor manifestări culturale în colaborare cu instituții de stat și neguvernamentale (Concursul de Fizică al Elevilor Români de Pretutindeni *Ștefan Procopiu*, Concursul de arte plastice *N.N. Tonitza*, concursul internațional de creație literară *Veronica Micle*), precum și tabăra *Acasă la noi*, care a făcut cunoscută România numeroaselor grupuri de copii sosiți aici prin intermediul acestui program. Cum cuvîntul scris este garanția primă a dăinuirii culturii în timp, activitatea despărțământului ieșean rămîne circumscrisă și în publicațiile editate aici („Revista română”, „Chronos. Revistă de istorie”, „Constelații ieșene”), la care se adaugă volumele apărute anual ca urmare a comunicărilor științifice din cadrul simpozionului *Români din afara granițelor țării*. De netrecut cu vederea este corespondența permanentă cu celelalte despărțăminte și promptitudinea răspunsurilor, materializate în acțiuni concrete de sprijin al diverselor inițiative, mai ales în cazul comunităților din jurul României, fapt subliniat în mesajele reprezentanților acestora.

Avînd aerul unei adunări între membrii unei mari familii, uniți de o aceeași credință în dăinuirea românismului, a XV-a Adunare Generală a Astei ieșene a reprezentat un prilej de confesiune, de rostire sinceră a unor vorbe mari, fără sentimental participării la o înșiruire de „cuvinte goale”. Acestea au devenit „pline de-nțelesuri” prin adevărul care se naște din înfîlnirea a ceea ce se spune cu ceea ce se crede și prin materializarea crezului în faptă. Ascultînd vorbele acestor oameni adunați sub cerul Astei, termeni ca „patrie”, „românism”, „națiune”, „credință”, „ideal național”, și-au recăpătat plinătatea semantică, dovedindu-se cheie a unui adevărat *modus vivendi*.

* **Notă:** Conducerea Despărțământului ieșean al Astei aduce sincere mulțumiri tuturor acelor membri și simpatizanți care au pus umărul la reușita acestui eveniment.

Elena SPIRIDON

15 ani de activitate astristă la Iași (1994-2009)

Asociațiunea Transilvăneană pentru Literatura Română și Cultura Poporului Român „ASTRA” a fost înființată la Sibiu, în anul 1861, fiind autentică prin voința și semnăturile a 176 de fruntași ai românilor ardeleni, între care mulți participanți la Marea Adunare de pe Cîmpia Libertății de la Blaj.

Asociațiunea ASTRA a devenit de-a lungul anilor o adevărată Academie românească în Transilvania, menită, după mărturisirea lui Gheorghe Barițiu, „să ferească pe popor ca să fie fericită țara”.

Toate marile realizări ale „ASTREI” au fost puse sub semnul împlinirii mărețului ideal al desăvîrșirii unității naționale. Prin înființarea a sute de școli, biblioteci populare, case naționale, muzee, prin tipărirea a zeci de mii de cărți, manuale, broșuri, prin prelegeri populare și conferințe, care acopereau cele mai diverse domenii, precum și prin acordarea de burse și ajutoare elevilor, ucenicilor și studenților, ea a vizat în permanență progresul vieții economice și spirituale a românilor.

În prag de împlinire a 150 de ani de la înființare, amintim cîteva dintre realizările de seamă ale Asociațiunii: editarea revistei „Transilvania” (1868), înființarea Despărțămintelor (1869), crearea Școlii civile de fete, cu internat (1886), *Enciclopedia Română* (1898-1904) – a cincia enciclopedie din lume, construirea Casei Naționale a ASTREI din Sibiu (1905), înfăptuirea Marii Uniri de la 1918, constituirea Complexului Muzeal „Avram Iancu” de la Țebea (1924), înființarea Muzeului Unirii de la Alba Iulia (1992), Congresul Cultural din 1930.

După desființarea abuzivă, în 1950, și încercarea nereușită de scoatere a ASTREI din viața economică, politică, culturală românească, spiritul „Astei” a dăinuit prin Biblioteca „Astra”, singura instituție publică ce a avut continuitate pe întreaga perioadă comunistă. Asociațiunea ASTRA a renăscut în 1990 cu o vigoare de neimaginat, continuîndu-și cu vrednicie înfăptuirea scopurilor și idealurilor înaintașilor astristi.

Ca o consecință a acestor înfăptuiri, la 18 noiembrie 1994, la Iași, a luat ființă Despărțământul Astra „Mihail Kogălniceanu”.

Prin activitățile desfășurate, Despărțământul ieșean a adus un aport însemnat la consolidarea poziției Asociațiunii în rîndul organizațiilor nonguvernamentale din țară.

Aniversarea a 15 ani de activitate a Despărțământului din Iași este un prilej de bilanț, dar și de satisfacții.

Cincisprezece ani este vîrsta trecerii spre adolescență și maturizare. Cunoscînd succesele de pînă acum, suntem siguri că Despărțământul „Mihail Kogălniceanu” Iași va implementa și în viitor programe care să promoveze idealurile astriste.

LA MULȚI ANI!

„Vivat, crescat floreat”

Sibiu, 20 februarie 2010,
Biroul Asociațiunii

Președinte, prof. univ. dr. **Dumitru ACU**